

Kraszna

2003. DECEMBER VII. ÉVFOLYAM 12. SZÁM

KULTURÁLIS KIADVÁNY

Köszöntő

Az angyalok öröm háladala, mely hirdeti Jézus születését, nyissa meg szívünket, hogy hálából hódoljunk a Megváltónak, akiről zengenek a dicsőség és a menny angyalai.

„Íme hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz, mert született nektek ma a Megtartó, aki az Úr Krisztus...” Luk. 2:10-11

Krisztus születésének öröme „az egész népnek öröme”, mert ez az öröm csak úgy teljes, ha mindenkinek része van benne. Jézus azért született a Földre, hogy önmagát áldozza fel érettünk, hogy a fenti ige beteljesülhessen rajtunk, hogy örömünk legyen. Bár a mi

örömünk az Ő életébe került, számára az a legnagyobb öröm, hogy gyermekeinek az örök élet örömét adhatta, akár ilyen nagy áron is. Legyen ez számunkra követendő példa, olyan értelemben, hogy az jelentse számunkra az ünnep örömét, ha azoknak is örömet tudunk szerezni, akikkel az élet mostohább, mert az igazi ünnep, amit elfogad az Isten, az

„hogy az éhezőknek megszéd a kenyeredet, a szegény bujdosókat a házádba bevigyed, ha meztelent látsz, felruházzad...” (Ésa 58:7)

Mert nagyobb öröm adni, mint kapni. Jussanak eszünkbe bölcs Salamon szavai:

„Kölcsön ad az Úrnak, aki kegyelmes a szegényhez; és az ő jótéteményét megfizetik néki.” Példa. 19,17

„Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, és e földön béke és az emberekhez jó akarat!” Lukács 2,14

Áldott karácsonyt, örömteljes, gazdag, békés újesztendőt kíván szeretettel Kraszna község minden lakosának:

Pop Imre
polgármester

Torma Sándor
alpolgármester

Hamvas Béla (1897-1968)

(folytatás novemberi számunkból)

Művei súlyos veretű olvasmányok, azonban a derű, a humor sem hiányzik nála. Ilyen például A bor filozófiája, mely csupa báj, sziporka, kacagásra fakasztó, amire szintén a nagy szellemek képesek.

Az esszé nagymestere, ez az ő igazi műfaja; életében egyetlen megjelent esszékötete A láthatatlan történet (1943) volt, de kész kiadatlan művei mellett „500 évre való” feldolgozatlan jegyzetanyag. Nagy filozófikus művein kívül írt regényeket, például az Ördöngösöket, a Szilvesztert; folyóiratok egész sorában publikált (Budapesti Hírlap, Napkelet, Nyugat, Protestáns Szemle, Társadalomtudomány, Válasz stb.).

Hamvas Béla munkái – bár az életmű egésze máig nem áll az olvasók rendelkezésére – szinte egyetlen lényeges életrajzi adatot sem tartalmaznak. Gondolkodói következetességéről árulkodik egyik

alaptétele is, „az embernek nem környezete, hanem világa van”, vagyis Hamvas szerint az emberi élet lényege a személyiség megvalósulása, az életmű. Felesége, Kemény Katalin vázolja fel rövid biográfiában Hamvas Béla életét, és férje gondolkodásmódjához híven írja, hogy az életmű fényében „elég jelentéktelen elmondani, hogy 1897-ben született, s gyermekkorát a bécsi kultúrától erősen színezett, de azzal szemben mégis a magyarságra büszke Pozsonyban töltötte”. Majd úgy zárja az életrajzot, ahogy Hamvas is tette volna: „Valószínű, hogy mindezt fölösleges is volt elmondani róla, elég lett volna annyi, amit az Unicornisban képzelt mesteréről írt: „Estéknként magányos sétákra szokott menni, amikor hazatért, valamit írt, verset, néhány mondatot, esetleg egyetlen szót”. Mert így élt - valóban így.”

Szőcs Erzsébet

Szemtől szemben az orvossal

Téli hónapokban a vírusos betegségeké a fő szerep

Szótárunkból a közönséges meghűlés és nátha szavak kezdenek feledésbe merülni, minden ezekkel járó tünetet hajlamosak vagyunk az influenza számlájára írni. Tény, hogy minden esetben vírusos fertőzésről van szó, de a kórokozók „betegítő képessége” eltérő, emiatt lesz aztán más és más a betegség lefolyása.

Szinte egyformán kezdődik mind a kettő: orrfolyás, könnyezés, a légutak nyálkahártya-gyulladás, köhögés és rossz közérzet. A következő néhány nap dönti majd el, hogy az enyhébb náthával vagy a súlyosabb influenzával van-e dolgunk. Nátha esetén is előfordulhat a láz, de rövidebb ideig tart és nem szokik olyan magasra. Influenza esetén igen hamar magas láz jelentkezhet, a rossz közérzethez elestekés és társul, izom- és izületi fájóalmak jelentkeznek. Jó esetben a tünetek – ha nem alakul ki szövödmény – öt-hét nap után mérséklödnék. A lábadozási időszak a beteg szervezetétől és a vírus „betegítő képességétől” függ.

Az otthoni kúra jól bevált módszerei széles körben ismertek. Így az is, hogy a meleg, párás környezet javítja a közérzetet, a betegnek ágynyugalomra van szüksége, különösen akkor, ha lázas. Tüneti kezelést alkalmazunk: láz csillapítása, orrcsepp, inhalálás a légúti passzok enyhítésére, meleg citromos tea, vitaminok.

A védöoltás hatathatos öltalmat jelent az influenzavírus ellen. Jó volna, ha a krónikus szív- és tüdőbetegségekben szenvedöket, idöseket, ágyhoz kötött betegeket stb. mind be tudnánk oltani. Sajnos, a rendelkezésünkre álló oltóanyag kevés. Egyébként az influenza a 12 éven aluli és a 65 éven felüli korosztályokat fenyegeti a leginkább immunrendszerük állapota miatt. Zárt közösségekben a vírus jobban terjed. Megjegyzendö, hogy az antibiotikumok használata kizárólag bakteriális felülfertözödés esetén indokolt, amelyet csak orvos javasolhat. Ugyanis abban az esetben, ha nagyon erőteljessé válnak a tünetek illetve öt-hét nap után sem érezhetö javulás, tanácsos orvoshoz fordulni.

Az új esztendö küszöbén mit is kívánhatnék olvasóinknak? Hogy jobban vigyázzanak magukra, mint az elmült évben. Annyit futunk, annyit rohanunk az álmaink megvalósításáért, hogy közben észre sem vesszük, az egészségünkét áldozzuk fel. Marékszámba szedjük a csodaszereket, hogy testünk-lelkünk megifjodjon tölük. A csodát nem vámi kell, hanem észrevenni és megörizni, hiszen a csoda nem más, mint maga az egészségünk, az egyetlen, ami igazán nélkülözhetetlen.

Kívánok kellemes ünnepeket és egészségben gazdag új esztendöt!

Dr. Topai Zsuzsa

G y e r m e k e i n k

Vadas István és Annamária

Habsburg-házi királyok

II. Ferdinánd

1578-ban született, apja II. Károly, Belső-Ausztria főhercege, anyja Wittelsbach Mária bajor hercegnö. Szigorú jezsuita nevelésben részesült. Szélsöséges vallásossága miatt az ellenreformáció vezéralakjává vált.

1596-ban örökölte apja belső-ausztriai hercegségét. Hosszú európai zarándokútra ment, majd hozzáfogott tartományában a protestánsok üldözéséhez.

Támogatta a Rudolf ellen föllépö II. Mátyás főherceget. Mivel a beteges Mátyásnak nem volt utóda, 1617-ben családon belül egyezséget kötöttek, hogy Ferdinánd örököli a Habsburgok osztrák ágának koronáit. Az ausztriai rendek nehezen fogadták el uralkodójuknak, a csehek pedig trónfosztottnak nyilvánították. Magyarországon is trónfosztották, s 1620. aug. 25-én Bethlen Gábort választották meg uralkodónak. A Prága melletti Fehérhegyenél vívott csatában (1620. nov. 8.) azonban Ferdinánd seregei gyözteek.

A cseh lázadók megbüntetése után felszámolta Csehország állami önállóságát, s 1627-töl a terület Ausztria örökös tartománya lett (egészen 1918-ig). Magyarországot Bethlen Gábor gyözelmei megövták ettöl a sorstól, így a magyar nemesség 1608-ban kivívott kormányzati jogait s ösi szabadságát megörizte. Ezt tapasztalva a nemesek visszatértek Ferdinánd hűségére, s nem csatlakoztak Bethlenhez.

Ferdinánd a magyarokkal szemben nem tudta érvényesíteni ellenreformációs és abszolutista törekvéseit, mert a cseh események után kitört a protestáns és a katolikus német fejedelemségek közötti háború, amihez rövidesen csatlakoztak a Habsburgok hatalmát megtörsni akaró európai hatalmak.

A harminc éves háborúban Ferdinánd sikereket ért el (pl. legyözte a dánokat), de békét nem tudott teremteni. 1629-ben ugyanis elrendelte, hogy az augsburgi vallásbéke (1555) óta elfoglalt katolikus birtokokat a Német-Római Birodalom területén vissza kell adni a katolikusoknak, s így a protestánsok nem egyezhettek meg vele.

A háború újabb szakaszában balfogásokat követett el (pl. kivégeztette legtehetségesebb hadvezérét). Bár csapatai idöleges gyözelmeket arattak, az ellene háborúba lépett hatalmak (pl. Franciaország, Hollandia, Svédország) nagyobb erőforrásokkal rendelkeztek, s egységesebb államok voltak.

II. Ferdinánd 1637. febr. 15-én halt meg.

Vékás Melinda

Ady Endre

Karácsony

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.
.....
A templomba hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.
.....
Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Oh, de nagy boldogság
Szállna a világra.

És a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna, csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege,
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

Üdvözetet kaptunk

Üdvözetet hozott a posta a nevemre. A címzés magyar, a pecsét szerint a feladó Krasznán tette fel, szabályosan, bélyeggel ellátva, és természetesen ide is érkezett. A borítékon a feladói oldal kitöltetlen, az írás ismeretlen.

Felbontom. Szép karácsonyi üdvözet a következő szöveggel:

„Áldott és örömben gazdag karácsonyi ünnepeket, jó egészségekben és sikerekben gazdag boldog Új Évet kívánunk.

Mindazoknak ezt kívánjuk, akik oly sokat fáradnak Kraszna község javára és előmenetelére. Isten adjon erőt hozzá. K. és B.”

Igazi meglepetés, és bizony jól esett. Ilyent még sohasem kaptunk. Elismerés olyanok részéről, akik értékelik munkánkat, és örömet szereznek azzal, hogy értésünkre is adják.

Kedves K. és B!

Köszönet a kedves megnyilvánulásért mindannyiunk nevében. Mi is kívánunk egészséget, sok örömet, sok szeretetet a család, a környezet részéről, békés elkövetkezendő évet és éveket!

„Adjon Isten minden jót
ez új esztendőben!
Amit várunk, adja meg,
mitől félünk, mentsen meg
ez új esztendőben!

Adjon Isten minden jót
ez új esztendőben,
tele kamrát és hordót
ez új esztendőben”

Tisztelettel a szerkesztőség nevében

Takács Felícia

Krónikák, mondák, legendák

„Az egri hulló csillagok” III.

Szó volt róla, hogy az ostrom után Dobó és Mecssey várkapitányok lemondanak tisztségükről. Mecssey marad, amíg megérkezik az új várkapitány. Néhány hónappal később, 1553 tavaszán azonban életét veszti, s ekkor kerül Eger várának élére **Bornemissza Gergely**.

A diadal után a fiatal hadmérnök (egy pécsi kovácsmester fia), aki hadnagyi rangot viselt az ostrom alatt, királyi birtokadományokban részesül: megkapja a Sáros megyei Bartosfalvát, majd az Abaúj megyei Léh és Szentkirály falvakat, s nemességet is kapott.

Egri kapitányként az ő feladata lesz a vár rendbetétele, megerősítése. El is kezd a nagyarányú építómunkát, ágyúkat, mesterembereket kér Bécsből. Az ő nevét viseli a vár Bornemissza Gergely nevű bástyája.

1554 októberében azonban hír érkezik a várba egy kisebb török csapat portyázásáról: a törökök rabolnak, fosztogatnak.

Bornemissza Zoltaival kis létszámú csapattal rajtaüt a törökökön, akik viszont nem „kis csapat”, hanem Veli bég egész hatvani hada. Ali basa és Veli bég már a dicstelen bukás óta nagyon haragudott az egriekre, s kelepcebe csalta őket. A két ellenség Keresztesnél összecsap, a viadalt a kisszámú egriek vesztik el, a két egri vezér fogságba esik.

Bornemisszát Konstantinápolyba hurcolják, a Héttoronyba, ahol hosszú raboskodás után Kara Ahmed kivégezteti kötél által, mert nem akarta elárulni Eger gyenge pontjait.

Fiaból, a regény Jancsikájából apjához hasonló eszes, furfangos főtűzmester lett, aki az emlékirók szerint Erdélybe hadnagyként Báthory István fejedelem udvarába kerül. Élete ugyanúgy végződik, mint apjé: 1594-ben egy másik Báthory – ezúttal Zsigmond gyermekfejedelem végezteti ki Gyaluban (Kolozsvár mellett). Feljegyezték róla, hogy dalolva ment a vesztőhelyre.

1839-ben a gyalui vár istállójának kiásásakor egy boltívet, a benne lévő koporsókban két fej nélküli csontvázat találtak. Az egyik Bornemissza Jánosé volt: nem fojtották tehát meg, ahogy gondolták, hanem lefejezték.

Szabó Csaba nyomán

Takács Felícia

Hari László

Mennyei öröm

Készülődés van az égben,
Fenyőillat száll a légben.
Szerteszállnak az angyalok,
Nem mondhatom: árva vagyok.

Ingyen ajándék ez ünnep,
Melyet lelkem sosem un meg,
Mert békében gyönyörködik,
S öröm partja öblösödik.

Jó hír szítál pihe szárnyán,
Zsoltárdallam ima áráján,
Felcsendülnek a harangok,
Tudják, nem magamban vagyok.

Dagálylik a békéd bennünk,
Hol is lenne menedékünk,
Ha nem éppen a kebleden
Jézus Krisztus – bő kegyelem.

Szobanövényeink

Hogyan virágoztathatjuk a mikulásvirágot következő karácsonykor?

Elvirágzás után a mikulásvirág levelei lehullanak, de ne dobjuk el, ha szeretjük a kihívást jelentő feladatokat, és következő karácsonykor is virágozni fog.

Miután levelei lehullanak, vágjuk vissza a növényt, és csak 10 cm-es csonkokat hagyjunk. A földjét tartsuk majdnem szárazon, a cserepet pedig tegyük védett, árnyékos helyre. Május elején öntözzük meg és ültessük át, kicserélve a régi föld egy részét. Folytassuk az öntözést és a hajtások nemsokára megjelennek. Rendszeresen tápoldatozzuk, és vágjuk le a száraz némelyikét, csak 4-5 erős új hajtást hagyjunk meg. A levágott szárazakat dugványozásra használhatjuk.

Szeptember végétől fontos az elővigyázatos fényszabályozás. Kora estétől másnap reggelig dugjuk a növényt fekete műanyag zsákba, így kb. 14 óráig tartsuk teljesen sötétben. Ezt 8 héten át minden nap végezzük el, majd gondozzuk normálisan.

Karácsony tájt a Poinsettia újra virágozni fog, bár magasabb lesz, mint az a növény, amelyet annak idején vásároltunk.

Major Erzsébet

Lármafa

Felhívás keringőre

Községünk vezetői nem mulasztják el beszámolni arról, hogy egy-egy útjuk során milyen emberekkel ismerkedtek meg, hol és milyen rendezvényen vettek részt, de még soha ne hallottam egyiket sem nyilatkozni arról, hogy mennyivel rendezettebbek Magyarországon a még Krasznánál kisebb helységek is. Parkjaikat gondozzák, a járdákat virágos csoportok szegélyezik, sőt, még faluszépségszereplőt is hirdetnek.

A mi helységünk is egykor ápolt parkokkal, és a kórháztól a Vetye bejáratáig gondozott csoportokkal büszkélkedhetett, de hová lett mindez? Ez esetben még csak arra sem lehet hivatkozni, hogy nincs rá keret, mert a virágágyások rendben tartása nem kerülne külön kiadásba, a szociális segélyben részesülő személyek időnként ezzel is foglalkozhatnának. Természetesen előtte érvelni kellene szerezni a parkolási tilalomnak. A piac közelében ki is állították a tiltótáblát (kék korong két piros vonallal áthúzva, alatta pedig egy másik tábla „Parkolni tilos” felirattal, s a gyengébbek kedvéért a különböző járműtípusok képeivel kiegészítve), de a folytatással már senki sem törődik. A rendőrök is folyton ott jönnek-mennek, látják is a tilosban parkolókat, de még egyszer sem vették elő a jegyzőkönyvüket, hogy elriasszák onnan a szabálytalankodókat. Akkor milyen rendet is őriznek ők tulajdonképpen? Ezek szerint a KRESZ-t tanulók számára a közlekedési szabályok mellé széljegyzetnek oda kellene írni, hogy a pirossal áthúzott táblák mind tilalmat jeleznek, kivételt képez a krasznai tábla, melyet inkább úgy kellene értelmezni, hogy „Felhívás keringőre”.

Bordás Edit

Házipatika gyógynövényekből

Torokfájás, torokgyulladás

Különösen ebben a periódusban gyakori és főleg gyerekek esetében. Többnyire a garat, különösen a mandulák és környékük területén jelentkezik pír és olykor duzzanat. Az orvosok ebben az esetben heveny mandulagyulladásról beszélnek.

A torokgyulladás rendszerint hidegrázással, növekvő lázzal, fej- és végtagfájdalmakkal kezdődik. Feküdjünk ágyba! Az első napokban ne együnk sokat, helyette fogyasszunk sok citrom-, narancs-, paradicsom- vagy ribizlilevet valamint gyógyteát. Ezután folytassuk a kúrát gyümölcsnapokkal. A szervezetnek a gyógyulásra kell összpontosítania az energiát, nem a nehéz ételek emésztésére.

Jól bevált házi szer a túrók vagy mustárlisztes pakolás, melyek csillapítják a gyulladást a beteg testrészekben.

Túrópakolás: 2-3 evőkanál tehéntúró keverve hideg tejjel sűrű péppé keverünk, majd egy keskeny vászonkendőre simítjuk és a beteg nyakára helyezzük a torok magasságában. Kössük körül egy vastag gyapjúsállal. Harminc percenként cseréljük a borogatást.

Mustártapasz: 2-3 evőkanál mustárlisztet hideg vagy meleg vízzel sűrű péppé keverünk, és a túrópakoláshoz hasonlóan a torokra helyezzük. Ha a bőrön hólyagocskák jelennek meg azonnal, az étgető érzést legalább néhány percig próbáljuk elviselni, ez annak a jele, hogy a szer hat. Egyébként 15-20 perc múlva távolítsuk el a pakolást. A kezelést két nap elteltével ismételjük meg.

Másik házi gyógymód a toroköblítés. Naponta 2-3-szor öblögessünk egy pohár langyos vízzel, melyben egy fél citrom levét vagy 3-5 csepp jódtinktúrát vagy egy evőkanál sót kevertünk.

Válogatta Kovács Márta Ildikó

Ültess fát!

Egyre nagyobb gondot okoz a pálfordulást követő esztelen és szakszerűtlen erdőirtás, a Föld tüdejének tarolása. A szomorúbb az, hogy sem a magányos, sem a „hivatalos” erdőirtást nem követi újabb csemeték ültetése, pótlása, mely legalább 50-60 év múlva helyettesítené a most letarolt fákat. Ritkul az erdő, az oxigén, az ózon, veszélybe kerül a megszokott, egészséges életmód embernek állatnak egyaránt. Megbomlik a tönkretett vidék élővilágának egyensúlya, hontalanná válik az állatvilága, egyszóval a sivatárság és pusztulás lesz úrrá a tarolás nyomán.

Ha az erdők újratelepítését nem is vállalhatjuk, sokat tehetünk környezetünk szebbé tételében illetve fásításában. Krasznán többszöri próbálkozás ellenére különösebb eredmény nem született e téren. A környezetvédő ifjak próbálkozása se sok eredménnyel járt, annál több bosszúsággal. A 4-5 éve ültetett tömbház körüli fák közül 1-2 nyírfa és juhar jelzi csupán a próbálkozás nyomát, a többit a piacoló szekerek törték derékba, vagy kiszáradtak. A főút menti tömbház sor elé a millecentenárium (1100 év) emlékére ültetett 11 fa (a 11 évszázad jelzésként) három-négyszeri ültetés után maradt meg. A művelődési ház előtti és a polgármesteri hivatal udvarán ültetett fenyők közül az előbbieket többségét megcsonkították ismeretlen tettesek. Róluk kár, időpazarlás véleményét és jellemrajzot írni, azokról viszont, akik tettek és tesznek valamit azért, hogy Kraszna szebb legyen, csak elismerően lehet szólni. Ezek a kezdeményező fiatalok, polgármesterek és azok, akik többnyire mostoha körülmények között gyűjtötték és ültették a csemetéket. Többnyire a polgármesteri hivatal alkalmazottairól van szó, illetve idén a társadalmi segélyt igénylő közmunkázókról. A Kraszna árterületén 2-3-szori ültetésből szinte egyetlen szál hárs sem vert gyökeret az előző évek telepítéséből. Igaz, a többnyire tavaszi ültetést megviselték a száraz nyarak. Idén másodsor került sor az újratelepítésre, most október végén és november elején, azzal a reménnyel, hogy az őszi ültetésnek jobbak a megmaradási esélyei. Jó lenne, ha néhány év (évtized) múlva e fák árnyékában gyönyörködhetnénk a Kraszna csobogó vizének csillogásában. Addig viszont őrizzük, és védjük meg e csemetéket, hagyjuk megerősödni törzsüket, lombjukat, vigyázzunk környezetünk és a Kraszna vizének tisztaságára.

Oláh Miklós

KERESZTÜL-KASUL

Pál apostol hirdetése a szeretetről

„Most azért megmarad a hit, remény, szeretet;...”
(folytatás a vízszintes 1. és 30. sorokban).

„A szeretet mindent elfedez, mindent..., mindent...” (a kiegészítések a függőleges 12. sorban).

Vízszintes: 1. Az idézet első része 12. Láp, ingovány 13. Sejti, hiszi 14. Ez évi 15. Fiatal tinó 17. Kálium és ezüst vegyjele 18. Szegecs (T=TT) 19. Angol láng 21. Németországi és luxemburgi gépkocsik jelzése 22. Helyeslés Bukarestben 23. Nagytermetű növény 24. Hidrogén, bór, kén vegyjele 26. Kevert rekesz! 29. Templomba hívó szerkezet **30. Az idézet befejező része** 31. Köpcös, vaskos 33. A keleti Pireneusok déli lejtőjén fekvő völgykatlan (R=RR) 34. Kibelezett hal! 35. Előd 37. Levegő 38. Kecské kicsinye románul 40. Cink, neptúnium vegyjele 43. Angol birtokos névmas 44. -dler-rel a végén csaló, szélhámos 46. Tanonc 48. -li, villamos hajtású autóbusz 49. Fekete kecskék 51. Madárfajta

Függőleges: 2. -us, állatöv 3. Savanyúság ízesítő 4. Kálium, kén, jód vegyjele 5. Félíg kádár! 6. Darál (h.é.) 7. Jó hangulat, derű 8. Belül éteri! 9. Temes megyei gépkocsik jelzése 10. Sütőipari dolgozó 11. Portékáján túltesz **12. A második idézet kiegészítése** 16. Kálium és asztácium vegyjele 19. Metilalkohol 20. Alvásból kezd magához témi 23. Egyfajta művész 24. Foganata lenne 25. Táborozáshoz nélkülözhetetlen kellék (ék.h.) 27. Arasz központja! 28. Végék nélküli szesz! 29. Magyar, spanyol, osztrák gépkocsik jelzése 32. Csintalan, virgunc gyermekre mondják 36. Benne van! 39. -durr, eldőrdült puska hangja 41. A győzelem istennője 42. Egyenruhás inasfiú (rég) 43. Két angol úr! (röv.) 45. Nitrogén és germánium vegyjele 47. Nyakbavaló (ék.h.) 48. A tû keverve! 50. Éremvégek! 52. Elté!

Cinca

1E	2	3	4	5	6	Z	7	8	9	10	11	D
12							13					
14					15	16				17		
18				19					20		21	
22			23					24		25		E
26		27			28		29					
N		30										N
31	32						33					
34			35			36		37				G
38		39		40	41		42				43	
44			45		46			47		48		
49				50			51		52			
E						L						B

Gyertyát gyújtottak

Advent negyedik vasárnapján Kraszna népe meghívást kapott: mindenkit, aki segíteni akar a község nehéz anyagi körülmények között élő, magányos lakóin, vasárnap délután a Művelődési Házba vár az iskola apraja-nagyja. Megszabott belépődíj nincs, mindenki annyit tesz a dobozba, amennyit tud.

Nem dicsekedhetünk segítőkészségünkkel. A terem ugyan megtelt (s a jelenlévők részéről nem érheti szó a ház elejét), de a közönség egyharmadát a szereplők és kisgyermekek tették ki. Tehát mégsem volt telt ház.

Hanem a szervezők, a színpadra lépők megtették a magukét: egymás után léptek színre a magyar tagozat elemisei karácsonyi versekkel, dalokkal, jelenetekkel, megszemélyesített József Attila verssel, ötletes, mutatós gyertyás tánccal, a román tagozat aprói kolindákkal, köszöntőkkel, mindnyájan dicséretet érdemlően.

És következtek a „nagyok”. A nagyszámú énekkar Dimény István vezetésével négy nyelven énekelte a szebbnél szebb karácsonyi dalokat, az ortodox egyház ifjainak énekkara a XII-es Daniel Pojar vezetésével szólóénekesekkel énekelte; jeleneteket adtak elő a Tinikomédiások és társaik, a református ifik csoportja (jeleneteiken jókat derültünk). És természetesen nem maradhatott el az ilyen megmozdulások egyik lelke, mozgatórugója sem: Gherman Cristina részvétele a magáírta, s a főszerepet magaját szította Laura című, a mai fiatalok lelki gondjait elemző jelenettel.

Figyelmük még arra is kiterjedt, hogy a két, Miranda Lee Byrd és Adam McGarity maerikai tanárait angol nyelven köszöntsék, így pótolva egy kicsit családjukat, akiktől távol vannak.

A három órás műsort az ortodox lelkész köszönő- és köszöntő szavai, végül Pop Imre polgármester értékelő, biztató és jókívánságokat kifejező beszéde zárta.

Szép volt. köszönjük a szervezőknek, a betanítóknak, az előadóknak, hogy a szeretet ünnepének küszöbén három órán át melengették szívünket műsorukkal. Advent negyedik vasárnapján ők gyújtottak gyertyát mindannyiunk szívében.

Takács Felícia

Ui. A fenti cikk szereplőinek és szervezőinek áldásos munkájuk eredményeként 11 millió lejt gyűlt össze, melyet 36 rászorulóknak készített ajándécsomagra költöttek. Hasonló elképzeléssel hagyott jóvá a tanács 80 millió lejt. A pénzüsszezből elkészített 400 szeretetsomagból 300 Kraszánán, 50 Máronban, 25-25 Rátonban és Hosszúaszón hozott ünnepi örömet.

A br. Lozsádi Györffy család

A báró Györffy Lajos elődeinek a falu és népe érdekében végzett tevékenységéről vajmi keveset tudunk. Lehetséges, hogy nem is igen történt a falu, az egyház érdekében különösebb adakozás, cselekedet.

Györffy Lajos (I.) báró tevékenységéről – főleg az egyház érdekében – már gazdagabb adatokat találunk.

Íme:

1861. január 21-én bejelenti, hogy amíg az egyház főgondnoka lesz, biztosítja az Úr asztalára a kenyeret és a bort.

1865 és 68 között az egyház szükségleteire adományoz 3 köböl búzát, 20 veder bort, 20 forintot.

1868-ban indítványozza a cinterem kőfallal való körülkerítését, a javaslatot azonban anyagi gondokra hivatkozva a presbitérium nem fogadja el. Végül elfogadják a deszkakerítéssel való körülkerítést, amelyhez minden presbiter egy-egy sásfát ajánlott fel, a hiányzókat, valamint a bejárathoz szükséges kapu- és ajtófélfákat a báró adja. A munkálatok befejezése után az áldomásra 50 forintot és bort ajánlott fel.

1869-ben az új iskolának falitáblákat vett, majd 1872. május 24-én leánytanítói fizetési alapot létesített 50 forinttal.

1872-ben Kraszna járás főszolgabírójává választották, négy év múlva Szilágy megye Közigazgatási Bizottságának s az Erdélyi Evangélikus és Református Egyházkerület Igazgató Tanácsának tagja, valamint a Szilágy-Szolnoki Egyházmegye főgondnoka.

Felesége, Györffy Mária is bekapcsolódott az egyházsegítő szolgálatba. 1890-ben 150 forint értékben aranyhímes plüss szószéki terítőt ajándékozott „Ki Istenben bíz, nem csalatkozik” felirattal.

Nagy Károly nyugdíjas

Köszönet

A Kraszna újság szerkesztése nem kis feladat, ami a terjesztéséről is nyugodtan elmondható. Immár 7 éve, hogy a szerkesztők munkáját nagyban segítik az önkéntes újsághordó diákok. Önzetlen és lelkes munkájukról ritkán esik szó, nevük nem szerepel a cikkek alatt, mégis odaadással végzik munkájukat.

Megajándékozásukra is ritkán kerül sor. Idén őket is meglátogatta a Mikulás egy kis figyelmesség erejéig. A szerkesztőség ezúton is köszönetét fejezi ki áldozatvállalásukért, és sikereiben gazdag új évet kíván mindnyájuknak!

2003. dec. 19-én a virágüzlet előtti járdáról eltűnt egy héthónapos, aranysárga spániel kutyakölyök. Ha valaki hasznos információt tud a kutyakölyökről, kérjük, telefonáljon a 636-608-as vagy a 0745/263571-es telefonszámra, vagy jöjjön be a virágüzletbe.

A sikeres nyomravezetőnek 1.000.000 lej jutalmat ajánlunk.
Anna virágüzlet, Kraszna

Egyik szemünk sír...

2003 novemberében utolsó útjára kísértük:

Vincze (Boda) Erzsébetet, meghalt nov. 21-én, élt 66 évet, hsz. 1005/A Kabai Miklóst, meghalt nov. 24-én, élt 83 évet, hsz. 120

Pihenése legyen csendes.

Ezúton nyilvánítjuk őszinte részvétünket a gyászoló családoknak.

...a másik nevet

2003 novemberében születtek:

Vincze Árpád és Sára fia, Ákos, nov. 2-án
Valkó László és Brigitta fia, Márk István, nov. 11-én
Pap Sámuel és Emese fia, Péter, nov. 15-én
Mure^oan Ioan és Ancuța fia, Alexandru, nov. 15-én
Varga Róbert és Éva lánya, Olívia Anita, nov. 18-án
Kovács Barna és Melinda lánya, Lilla Kitty, nov. 30-án

Boldog, hosszú életet kívánunk az újszülötteknek, szüleiknek pedig erőt, egészséget a nevelésükhöz!

2003 novemberében kötöttek házasságot

Holho^o Timotei és Hegedus Sara-Helen, nov. 9-én

Hosszú, boldog házasséletet kívánunk!

Minden kedves olvasónknak, aki decemberben ünnepli születés- vagy névnapját, kívánunk erőt, egészséget!

Köszöntő

Oláh Miklósnak a *Kraszna munkatársai* névnapja alkalmával erőt, egészséget, örömeiből többet és kitartást kívánunk!

Lakner Piroskának születésnapjára egészséget, sok örömet és még sok együtt töltött időt kívánunk. Vagyunk néhányan, akiknek szükségünk van rád, és nem akarjuk, hogy hiányozz.

Felícia

25. születésnapja alkalmából sikereiben megélt, hosszú, boldog életet kíván **Molnár Ákosnak**

édesanyja és húga

Születésnapja alkalmából sikereiben gazdag életpályát és hosszú életet kívánunk **Oláh Leventének**

szülei és húga

Megemlékezés, részvét

Fájdalommal emlékezünk a fél éve eltávozott férjre, apára, nagyapára, **Szabó Sándorra**. Hiányát fájón érezzük, emlékezetünkben mindig élni fog. Nyugodjon békében.

Felesége, gyermekei, unokái

Őszinte tisztelettel, de szomorúan emlékezünk **Katona Miklósr**a halálának 7. évfordulóján, december 30-án. Emléke áldott, és mindig élni fog szívünkben.

Felesége és a család

Osztozunk a Jakó család fájdalmában az édesapa, **Jakó Zoltán** eltávozása miatt. Emléke legyen áldott, pihenése csendes. A családnak megnyugvást kívánunk

a nyugdíjas pedagógusok

Illik, nem illik

A karácsony

Mit ne tegyünk karácsonykor?

Ne higgyük azt, hogy az adott vagy kapott ajándék **pénzértékével arányos** a mögötte lévő szeretet.

Ne higgyük, hogy **csak** a pénzen vásárolt ajándéknak van értéke.

Ne kezdjük el **követelőzni** a szülőktől, hogy ilyen és ilyen márkájú megfizethetetlen dolgot szeretnénk.

Ne véljük szeretetlenségnek, ha esetleg **tényleg csak jelképes** dolgot kapunk.

Ne az **utolsó percben** futkossunk ajándék után.

Ne avassuk bele az általunk megajándékozandót olyan módon az ajándékunk titkába, hogy **vele együtt** vásároljuk meg azt, és fordítva.

Mit tegyünk karácsonykor?

Menjünk ez alkalomból a templomba, és hívjuk magunkkal családtagjainkat.

Díszítsünk fel mindent, amit lehet otthonunkban! (toboz, dió, alma, fenyőág, szaloncukor, gyertyák, műhó, száraz virág, csengők stb.)

Készítsünk **ajándékot** mindenkinek, akit környezetünkben fellelhetünk, de ezekre a filléres alap és az ötletesség legyenek a jellemzők.

Kedves gesztus a **karácsonyi üdvözlőlapok** küldése. Ha kapunk

valakitől karácsonyi lapot, akkor illő azt viszonzni.

Mutatósabb lesz az ajándék, ha **szépen becsomagoljuk**.

Feltétlenül lássuk el **kis kártyával** a csomagot, feltüntetve rajta, hogy kinek szántuk!

Léteznek olyan hallatlanul **érdekes**, megbecsülendő dolgok, amelyeket valami módon ajándékká tehetünk szeretteink számára. Például: - a fotók albumba rendezve és dátummal ellátva;

- a régi levelek a család öregeivel megbeszélve és értelmezve ugyancsak albumba rendezve;

- a konyhában kallódó, füzetlapra írt, összezsírozódott **süteményreceptekből** pedig meglepetés lehet a nagyinak! Új, legélt formát kapnak egy kis füzetben és szakácskönyvet készítünk belőlük;

- a családra jellemző **történetek, viccek** leírva, esetleg saját illusztrációval ellátva stb.

Mindezekből kitűnik, hogy annak a fontosságát szeretnénk **egyrészt** hangsúlyozni, hogy az **ajándékkal szerzett öröm nem függ anyagiaktól, másrészt** pedig, hogy a **múltbeli szellemi értékek** kis ráfordítással és felhasználási ötlettel feldúsítva pompásan feleleveníthetők a mindennapokban.

Vincze E. Lenke

Kérek még

„Itt van a szép vig karácsony,
Élünk dión, friss kalácson,
Mennyi finom csemege,
Kicsi szíved remeg-e?”

(Dsida Jenő)

Jubileumi torta

4 tojást jól kikeverünk 17 deka porcukor- és egy tasak vaníliás cukorral, majd kanalanként hozzáadunk 14 deka lisztet, melyhez hozzákevertünk egy csapott kávéskanál sütőport, végül 5 deka margarint. Zsírpapírral bélelt tortaformába öntjük, és előmelegített, közepes hőmérsékletű sütőben 30 percig sütjük. Tűpróbalval ellenőrizzük, hogy megsült-e, majd kihűtjük és 3 lapra vágjuk. Az egyik lapot apró kockákra vágjuk a töltelékhez.

Töltelék: jól összekeverünk 3 evőkanál konyakot, 3 hámozott, felkockázott narancsot, 1 citrom kiszorított levét, 1 evőkanál baracklekvárt, 1 tasak vaníliás cukrot, 2 evőkanál cukrot és a kockákra vágott tortalapot.

A tölteléket a két tortalap közé töltjük, és egy órán át hűtőszekrényben állni hagyjuk.

Díszítéshez: egy tojásfehérjét egy csepp ecettel és 25 deka porcukorral sűrűre keverjük (a porcukrot csak folyamatosan adjuk a tojásfehérjéhez, ne egyszerre!). Ezzel a mázzal bevonjuk a tortát. Göz felett felolvasztunk 10 deka étcsokoládét, s vékony sugárban kacsaringós vonalakkal berajzoljuk a torta tetejét. (Ha szülinapra készül, a csokoládéből írjuk ki az ünnepelt nevét, s ha fiatal, évei számát.)

Vendégcsemege (almahab puding 4 személyre)

60 deka goldenalmát meghámozunk, magházát eltávolítjuk, húsát kockákra vágjuk. Egy lábasba annyi vizet teszünk, hogy éppen csak ellepje az almát, beledobunk 5-6 szegfűszeget, 1 darabka fahéjat, hozzáadunk 4 deka cukrot, s egy citrom lereszelt héját és levét. Lassú tűzön kb. 15 percig főzzük, majd a levét lecsepegtetjük, az almát pépesítjük. 1 deka zselatinport hideg vízben feloldunk, az almaléhez keverjük. Felmelegítjük 40° C-ra, hogy jól besűrűsödjön és az almapüréhez adjuk. 1 deci tejszínt kemény habbá verünk és beleforgatjuk ezt is az almapürébe, majd 1-2 órára hűtőszekrénybe tesszük.

Egy tojás sárgáját 2-3 deka cukorral habosra keverjük, hozzáöntünk egy deci muskotályos bort, s közepes tűzön ezt is besűrítjük.

Tálaláskor a pürét talpas poharakba szétosztjuk, rákanalazzuk az édes mártást, tetejét pár szem gyümölcsel díszítjük.

Váljon egészségükre!

Takács Felícia

Felhívás!

A Kedves Olvasók igényeinek köszönhetően a Kraszna újság szerkesztősége a 2004-es évben is folytatni szeretné a lap szerkesztését, melynek egyik és egyben legfontosabb alapfeltétele az olvasók anyagi támogatása. A nyomdaköltségek emelkedése miatt 2004-ben 50.000 lejes támogatással tudnánk megoldani az újság költségvetését. Ebben az összegben bennefoglaltatik a színes falinaptár is. A támogatást a körzeti lapterjesztők gyűjtik össze, lehetőleg egész évre, még akkor is, ha fizetni csak egy hónap múlva van lehetőség.

Tisztelettel

Szerkesztőség

Környezetvédelmi találkozó

November 26-30 között természetvédő ifjak Budapesten találkoztak a csillebéri Ifjúsági Tábor területén megrendezett nemzetközi találkozón. A Magyar Környezetvédelmi Egyesület égisze alatt szervezett találkozóra 30 csapat társaságában meghívást kapott iskolánk is. A természetvédő ifjakat Erdélyből 3 iskola képviselte: egy segesvári, a szilágyballai és a krasznai. A Kárpát – medencei magyar lakta térség iskolái közül csupán Kárpátalja nem képviseltette magát (vízumkényszer miatt).

Bár az első részvételt és előkészületeket elég sok gond nehezítette, a fogadtatás és a találkozón szerzett élmények tapasztalatok feledtették a hétköznapi és egyéb gondokat. November 27-én csütörtökön a határon túliknak szervezett külön program 2 helyszínhez kötötte a résztvevőket: Csepel – szigethez és az Országházhoz. A Csepel – sziget polgármesteri hivatalának szíves vendéglátását követően a sziget történelmével ismerkedhettünk, Csizmadia Károly nyugdíjas gépészmérnök, önkormányzati képviselő jóvoltából. A bemutatott helytörténeti múzeum nem csak egy sziget történelmét, de sok tekintetben az ország történetét is tükrözi. Külön élményt jelentett számunkra a Kék iskola természetvédelmi szakcsoportjainak bemutató munkája, melynek eredményeként helyi kezdeményezéssel megszületett egy környezetvédelmi útmutató könyv és egy munkafüzet is. Volt mit látnunk és tanulnunk.

Szokatlan és érdekesítő volt a szigeten működő környezetbarát erőmű megtekintése is. A gázzal működő erőmű vendéglátása és a látottak meggyőztek arról, hogy így is lehet és kell is. Érdekes hpgy a hét végén csupán három karbantartó felügyeli az egész automatizált rendszert és összesen 30 alkalmazott van, a többi 50 ügyintéző.

Az Országház meglátogatása – gondolom – mindnyájunk számára maradandó élményt jelentett, amit a szokatlan csend és figyelés is jelzett.

A pénteki munkanapon többek között Harmati Béla evangélikus püspök, az egyesület vezetőségi tagja tartott előadást, majd az iskolákat képviselő csoportok diavetítőn, videón, DVD-n stb. mutatták be munkájukat. Mi kezdőként rövid beszámolóval mutatkoztunk be (Gál Norbert VIII.B és Vizaknai Katinka VI.B osztályos tanulók tolmácsolásában, ugyanis ők képviselték az iskola természetbarátait). Reméljük a következőkben még gazdagabb és eredményesebb természet – és környezetvédelmi eredményekről számolhatunk be.

A szombaton is folytatódó bemutatkozás után Magyar Béla kiképzett úrhajós (Farkas Bertalan társa) beszélt az úrhajózás sikereiről és kudarcairól.

A gyerekeknek szervezett vetélkedők nem csak élményt, de az egymásért érzett felelősség és az odafigyelés érzését is mélyítették. A biológia kar diákjai által szervezett vetélkedőn ritka és védett állatfajokat is bemutatnak. Közülük egy kétszínű patkányt Gál Norbi fogadott örökbe és hozott haza emlékül. (megjegyzés: két színű ember nem volt !). Az ottlét hangulatát és az együttlét élményét talán az világítja meg leginkább, hogy a gyerekek nem vágytak haza. Még maradtak volna vasárnap is, amit a táborban szerzett barátaik is kértek. Találkozás, tanulás, barátság és sok minden, ami szavakba nem önthető.

Szép volt!

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani a szervezőknek, közöttük Kántor Sámuel elnök helyettesnek és Bóné Vilmos kollegámnak a közvetítésért.

Végezetül pedig egy indián mondás:

Ha az utolsó fát kivágtad, ha az utolsó folyót megmérgezted, ha az utolsó halat kifogtad, rájössz, hogy a pénzt nem lehet megenni.

Oláh Miklós

Nyissuk meg szívünk és lelkünk ajtaját, hogy áradhasson és töltsse be az angyalok öröme, amely hirdeti Jézus születését Dávid városában, Betlehem jászlabán.

„Dicsőség a magasságos mennyeiben az Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jó akarat!”

Lukács 2,14.

Áldott karácsonyt, örömteljes, gazdag, békés újesztendőt kíván szeretettel **Kraszna község** minden lakosának és közreműködőinek az RMDSZ krasznai szervezetének nevében:

Pap Sándor elnök

Áldott és örömeiben gazdag
Karácsonyi Ünnepet

egészségben és sikereiben gazdag
BOLDOG ÚJ ÉVET

bort, búzát, békességet, tele kamrát,
padlást, pincét kíván tagjainak és a Kraszna újság
olvasóinak a

**Cserey Farkas Társaság vezetősége
és a Kraszna újság szerkesztősége**

Az ANNA CSALÁDI VÁLLALKOZÁS VIRÁGÜZLETE

kellemes karácsonyi ünnepet
és boldog új esztendőt kíván
minden kedves ügyfelének!

A téli ünnepek alkalmával a
TOMI ÉLELMISZERÜZLET

minden vásárlójának és
ügyfelének illetve családjuknak
egészséget, boldogságot, békés

Karácsonyi Ünnepet
és sikereiben gazdag
boldog Új Évet
kívánunk!

Kiadja a CsereyFarkas Társaság, Crasna nr. 13.

Főszerkesztő: **Oláh Miklós.** A lapszámot összeállították: Oláh Miklós és Takács Felícia. Számítógépes szerkesztés, tördelés: Kállai Katica
Szerkesztőség: KRASZNA loc. CRASNA nr. 552 jud. SÁLAJ cod. 457085. E-mail: kraszna_ujsag@yahoo.com

Internet: www.kraszna.sphosting.com Honlap szerkesztő: Vékás Albert

Nyomtatás: S.C. Color Print S.R.L. 4700 ZALÁU str. 22 Decembrie nr. 66. tel/fax: 060-661752.

A névvel vagy névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek, azok nem mindig tükrözik a szerkesztőség véleményét is.